

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**54-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«ВИЩА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

**22-23 лютого 2023 року
м. Полтава**

УДК 378(082)

B55

Редакційна колегія:

Дорошенко Андрій, начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Колесніченко Ірина, методист II категорії навчального відділу

Бурлака Олена, методист навчального відділу

Браславець Тетяна, керівник виробничої практики навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта в контексті глобальних викликів». м. Полтава: ПДАУ, 2023. – 202 с.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	48
Аналіз засобів розробки навчальних тестів спеціальностей 051 Економіка та 292 Міжнародні економічні відносини для їх імпорту на платформу дистанційного навчання Moodle <i>Макаренко Петро, Поночовна Олена</i>	48
Асертивність як інструмент ефективної комунікації учасників освітнього процесу <i>Чернікова Наталія, Баган Надія, Вовк Микола</i>	50
Вища освіта в Україні: вектори розвитку в умовах війни <i>Протас Надія, Флегантов Леонід, Слюсар Вадим, Калініченко Антоніна, Івко Сергій, Сазонова Наталія</i>	53
Впровадження елементів дуального навчання у підготовку здобувачів вищої освіти <i>Браславець Тетяна, Колесніченко Ірина, Пастрома Людмила, Москаленко Лілія</i>	58
Дистанційна освіта: проблеми та перспективи <i>Сазонова Тетяна, Вороніна Вікторія, Вараксіна Олена</i>	60
Забезпечення академічної доброчесності при атестації здобувачів вищої освіти <i>Мирна Ольга, Першін Юрій</i>	62
Забезпечення доброчесності дистанційного навчання за освітніми програмами спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування <i>Сердюк Ольга, Канівець Дмитро, Корнійчук Артур</i>	64
Застосування синергетичного підходу як теоретичного підґрунтя для аналізу освітніх систем <i>Дорофєєв Олександр, Дубинка Олег</i>	66
Компетентнісний підхід в системі розвитку освітніх програм та підвищенні якості освітніх послуг <i>Миколенко Інна</i>	68
Коучинговий підхід як ефективний інструмент навчального процесу <i>Даниленко Вікторія</i>	70
Методичні підходи до формування універсальних компетенцій студентів у процесі вивчення курсу «Підприємництво» <i>Мороз Світлана, Калашник Олена</i>	72
Методика створення стартапів як імпакт-проектів із відновлення України <i>Таран-Лала Олена, Дем'яненко Наталія, Світлична Алла</i>	74
Методи формування індивідуальної траєкторії навчання при вивченні дисциплін із вебтехнологій <i>Копішинська Олена, Уткін Юрій, Слюсарь Ігор, Рябий Мирослав</i>	76
Основи проектної технології у розрізі компетентнісного підходу до навчання <i>Дивнич Ольга, Чернова Ольга</i>	77
Особливості використання інноваційних методик навчання у підготовці здобувачів вищої освіти у сфері права в умовах глобалізації <i>Гладкий Сергій, Купченя Лідія, Стрілець Богдан</i>	80
Особливості застосування змішаної форми навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти за умов дії воєнного стану <i>Воронько-Невідича Тетяна, Іщейкін Тимур, Помаз Олександр</i>	81
Особливості підготовки кваліфікованих кадрів для органів місцевого самоврядування <i>Галич Олександр, Медвідь Вікторія</i>	83
Особливості синхронного та асинхронного дистанційного навчання <i>Олійник Аліна</i>	85
Перебудова вищої освіти України в контексті воєнних загроз <i>Лозинська Тамара, Роменська Таїсія</i>	87

Кваліфікаційні вимоги до посад можуть містити обмеження для реалізації такого елемента дуальної форми як укладення трудового договору у разі поєднання навчання в закладі освіти з навчанням на робочому місці. Обмеження для застосування даної форми здобуття освіти чи її елементів можуть бути визначенні у стандарті вищої освіти, та, як результат, освітній програмі.

Для успішної реалізації елементів дуальної форми здобуття освіти потрібна синергія зусиль закладів освіти, роботодавців та здобувачів освіти. Вмотивованість та відповідальне ставлення учасників освітнього процесу сприятимуть реалізації сильних сторін дуального навчання, мінімізації впливу обмежень та ризиків його реалізації.

Список використаних джерел:

1. Довгенко Я.О., Яременко Л.І., Яременко Ю.В. Впровадження дуальної освіти у виші: переваги та ризики. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL: <http://surl.li/eqyvs> (дата звернення: 25.01.2023).

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.01.2023).

3. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019 № 1296 та визнання такими, що втратили чинність, наказів Міністерства освіти і науки України від 15.09.2021 № 991 та від 30.11.2021 № 1278: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.09.2022 р. № 850. URL: <http://surl.li/eqyuh> (дата звернення: 25.01.2023).

4. Пугачова А. Дуальна освіта: з чого почати? Практичний посібник. URL: <http://surl.li/eqyvq> (дата звернення: 25.01.2023).

5. Щодо запровадження пілотного проекту у закладах фахової передвищої і вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019р. № 1296. URL: <http://surl.li/izxj> (дата звернення: 25.01.2023).

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сазонова Тетяна, к.е.н., доцент,

Вороніна Вікторія, к.е.н., доцент, **Вараксіна Олена**, к.е.н., доцент

Без сумніву, сьогодні вітчизняна освіта має ряд проблем та стикається з багатьма викликами. Карантинні обмеження covid-19 та російська збройна агресія призвели до суттєвих змін у системі вищої освіти України в цілому; було порушено звичний освітній процес та здійснено перехід на дистанційне навчання. Для української освітньої системи це випробовування стало своєрідним стимулом, який відкрив вікно нових можливостей, ставши каталізатором давно назрілих модернізаційних змін в освіті.

Дистанційне навчання, як і будь-яка інша форма навчання, має свої переваги і недоліки. До переваг можна віднести:

– індивідуальна організація процесу навчання, яка допомагає адаптуватися до потреб і особливостей здобувача вищої освіти;

– більша ступінь свободи здобувача в порівнянні з традиційною формою навчання;

– можливість постійного зворотного зв'язку між здобувачем і викладачем, який, як показує досвід, виходить за межі строго обмеженого часу проведення

заняття;

- використання в освітньому процесі новітніх досягнень інформаційно-телекомунікаційних технологій, що дозволяє підвищити інтерес студентів до навчання;

- можливості для підвищення популярності та ефективності методів навчання, пов'язаних з розвитком творчих здібностей здобувачів;

- доступ до великих інформаційних ресурсів, що не завжди є можливим під час звичайних занять у традиційному форматі навчання;

- формування компетентності у використанні інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що підвищує комп'ютерну грамотність та є дуже важливим в сучасному інформаційному суспільстві.

Цінним ресурсом модернізації освітньої системи, є розвиток неформальної освіти. У Законі України «Про освіту» [1] закладено основи розвитку неформальної освіти та визнання її результатів. Наразі, важливим завданням є – законодавчо визначити конкретні механізми цього процесу. Стаття 9 даного Закону визначає серед інших форм освіти дистанційну, мережеву та екстернатну. Максимально ефективно їх можна реалізувати тільки за умови високого рівня цифровізації освітнього процесу, для чого мають розвиватися три напрями: організаційно-законодавчий, методичний та інфраструктурний. Лише за їх поєднання можна досягти бажаного ефекту.

Недоліками дистанційного навчання, на нашу думку, є:

- дана форма навчання передбачає тривалий етап підготовки і адаптації навчального матеріалу, розробку навчального курсу та методів взаємодії;

- недоліки технічного оснащення. Для успішної реалізації дистанційного навчання необхідно мати комп'ютерну техніку та швидкий інтернет;

- низький рівень комп'ютерної грамотності. Незважаючи на популярність і повсюдність інформаційних технологій, в цій області спостерігається нестача знань для ефективної організації дистанційного навчання. Це стосується не тільки здобувачів вищої освіти, а й їх батьків і навіть викладачів;

- відсутність безпосереднього, живого спілкування з викладачем. Заняття втрачає своє емоційне забарвлення, що призводить до зниження інтересу студентів до матеріалу. Виховний вплив дуже важко здійснити без безпосереднього спілкування зі студентом;

- необхідність суворої самодисципліни, якої часто не вистачає здобувачам в умовах дистанційного навчання;

- знижена мотивація до навчання через неможливість організувати суворий контроль за виконанням поставлених завдань і адекватну систему заохочень за успіхи.

Зазначені недоліки в організації дистанційного навчання призводять до нерозуміння і дезорієнтації здобувачів вищої освіти, що також знижує їх мотивацію.

Важливим напрямом розвитку дистанційного навчання та, в свою чергу, модернізації та цифровізації освіти є широке запровадження до навчального процесу якісних електронних підручників. Сьогодні вони є лише PDF-версіями паперових книжок. Такий формат не охоплює мультимедійних можливостей цифрового передавання інформації (інтерактивність, динамічна іконографіка,

відеоконтент тощо).

Розвиток онлайн-курсів також є одним із напрямів удосконалення дистанційного навчання. В Україні вже є певні напрацювання в цій сфері. Достатньо успішним є громадський проект масових відкритих онлайн-курсів Prometheus із власною онлайн-платформою, якій налічує аудиторію сотнями тисяч слухачів, пропонує десятки безплатних онлайн-курсів у різноманітних напрямках. Діє також проект EdEra (Educational Era), що створює онлайн-курси та освітній контент широкого спектра. Однак проблему визнання кваліфікацій, здобутих в онлайн-освіті, досі не вирішено. Цінність сертифікатів, запропонованих платформами онлайн-курсів, залишається не визначеною на ринку праці.

Отже, найбільш ефективними методами в форматі дистанційного навчання є ті, які орієнтовані на самостійну роботу і творчий пошук. Вважаємо, що подальші перспективи розвитку дистанційного навчання пов'язані з наданням ряду умов: проведення етапу підготовчої роботи до адаптації навчального матеріалу, оволодіння інформаційними технологіями та підвищення рівня комп'ютерної грамотності, вибір оптимальних методів навчання для дистанційного формату тощо.

Список використаних джерел:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мирна Ольга, к. е. н., доцент, **Першін Юрій**, аспірант

Академічна доброчесність сприяє дієвості системи вищої освіти, дозволяє сформуванню у здобувача вищої освіти комплекс компетентностей, досягти запланованих за освітньою програмою результатів навчання. Списування, корупція, плагіат, як прояви академічної недоброчесності, провокують руйнацію системи вищої освіти, перетворюють навчальний процес на імітацію. Саме академічна доброчесність визначає уявну межу, яку не повинні перетинати здобувачі вищої освіти, виконуючи навчальні, екзаменаційні завдання або викладаючи наукові здобутки у формі кваліфікаційної роботи.

Забезпечення академічної доброчесності в Полтавському державному аграрному університеті (далі – ПДАУ) регулюється зовнішніми і внутрішніми нормативними документами [1-2; 4-8] та окремі питання прописуються в інших положеннях щодо освітньої діяльності. Так, у Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ [3] про академічну доброчесність мова йде у п. 2.1 розділу 2 (дано визначення терміну «академічна доброчесність»), пп. 4.3.4.6 п. 4.3.4 розділу 4 (прописано загальні вимоги до здобувача вищої освіти щодо дотримання академічної доброчесності при написанні кваліфікаційної роботи).

Аналіз офіційних сайтів державних університетів показав, що найчастіше заклади вищої освіти на підставі укладених з розробниками системи договорів співпрацюють з двома компаніями: Антиплагіат (система Unicheck.com) і PLAGIAT.PL (система Strikeplagiarism.com), що надають послуги з перевірки